

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

VESTNIK

9
2016

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

3,90
EUR

TEMA MESECA

Z motornim vozilom v hribe

PORTRET

Elizabeth Hawley

Z NAMI NA POT

Idrijsko-Cerkljansko hribovje

PLANINSKA ŠOLA - učbenik

CENA
24,20 €

Izšla je nova, že tretja dopolnjena izdaja Planinske šole. Osnova za varno in doživeto gibanje v gorah je sedaj dopolnjena z novimi spoznanji in praksami, ki bodo koristile slehernemu obiskovalcu vzpetega sveta.

Planinska šola je temeljni program planinskega usposabljanja. Slednje se praviloma izvaja v planinskih društvih in ni vezano na članstvo v planinski organizaciji niti ni pogojeno s starostnimi omejitvami. Prav nasprotno – planinska šola, kot osnovno usposabljanje planincev in gornikov, je namenjena množicam tistih, ki se zavedajo, da je osnovno znanje predpogoj za varno in vsestransko doživljanje gorskega sveta. Planinska šola obravnava vse, kar mora vsestranski gornik poznati, začeti s poznavanjem zgodovine planinstva in alpinizma ter planinske organizacije. Poleg tehničnih znanj (gibanje, poznavanje opreme, prva pomoč...), so predstavljena tudi bolj teoretična področja, ki pa so še kako pomembna za kvalitetno pripravo in izvedbo ture, izleta ali pohoda ne glede na starost in kondicijsko pripravo.

Številni avtorji, poklicni strokovnjaki s svojih področij ali pa izkušeni gorniki so garancija za kakovostna, a hkrati poljudna besedila, razumljiva prav vsem generacijam.

Format: 148 x 210 mm; 366 strani, šivano, broširano

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA 50-odstotni popust

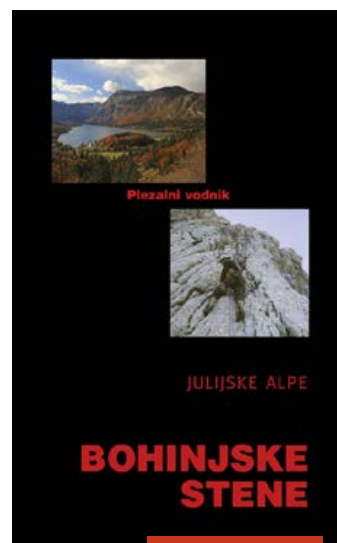
Plezalni vodnik Bohinjske stene

Bohinjski del vzhodnih Julijskih Alp se ne more pohvaliti s posebno velikimi in zahtevnimi stenami, ima pa lepe, večinoma 150 do 300 metrov visoke stene, ki so razmetane po vsem območju.

Spodnje Bohinjske gore so razpoteegnjene v dolg, valovit greben, skalni odstavki – stene pa so povečini skrotaste in krušljive ter kot take zanimive predvsem pozimi. Naslednji, dobro znan in plezalsko zanimiv predel so stene nad Dolino Triglavskih jezer. Z njenega konca se nato preko Hribaric spustimo v Velsko dolino, kjer opazimo markantno steno Zoba Kanjavca, ki se s svojimi gladkimi platami dviga tik nad potjo. Visoko nad Velsko dolino se dviga tudi Šmarjetna glava s kratkimi, a navpičnimi stenami, za njo pa se dvigujeta zahodna in južna stena Triglava. Predel zase sta planina Laz ter planina Krstenica. Nad prvo se dviguje markantna južna stena Debelega vrha, vzporedno z njim pa se vleče greben Ogradow, ki se spusti na sočne pašnike Krstenice. Nad njenim drugim koncem se vzdigujejo v jesenskem in spomladanskem soncu prijetne, a nizke stene Stogov. Prijetne zimske vzpone nudijo tudi številne grape v Ablanci, Slemenu ter Viševniku.

V vodniku najdemo opise številnih priljubljenih turnih in alpinističnih smukov, avtorji pa niso pozabili niti na številne zaledenele slapove ter plezališča, katere ponuja Bohinjski kot.

Format: 130 x 210 mm; 254 strani, šivano, broširano

AKCIJA
11,48 €

CENA: V času od 15. 9. 2016 do 15. 10. 2016 lahko plezalni vodnik Bohinjske stene kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom 11,48 €* (redna cena: 22,95 €).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, po pošti: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po telefonu: 01 43 45 684 v času uradnih ur, po faksu: 01 43 45 691, brezplačna telefonska številka: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), e-naročila: trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>. Uradne ure v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, telefon: 08 380 67 30, faks: 04 589 10 35, e-naročila: info@planinskimuzej.si

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
116. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Hbajan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Hbajan, Mateja Pate,
Dušan Skodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Seško,
Sonja Čokl

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 4650 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskiimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno. Poobjave so dovoljene le z dovoljenjem uredništva.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. l., Ljubljana. Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Jesen ob reki Krajcarici
Foto: Dan Briški

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

"Nič hudega, če te ne poslušajo,"

me je nekoč tolažila ljuba prijateljica, ko sem ji tožila o neposlušnih otrokih.

Skoraj tretjina članov Planinske zveze Slovenije (PZS) so otroci in mladostniki. S takim številom se nam ni bati za prihodnost. Preko njih se bo naša dejavnost s častitljivo tradicijo prenašala na rodove, ki jih še ni. Tudi Planinski vestnik je pri tem v pomoč. V tokratni številki začenjamo z objavo vsebin, ki bodo mladim služile kot dodatno gradivo na prihodnjem tekmovanju Mladina in gore v januarju 2017. Tekmovanje v vedenju, veščinah in izkušnjah v gorah, reševanju, planinski opremljenosti, zgodovini planinstva, o gorskem rastlinstvu, živalstvu in še mnogočem organizira Mladinska komisija PZS, ki praznuje že polnih 60 let. V tokratni rubriki Z nami na pot se bomo potepali z rudniškim škratkom Perkmandelcem. Vem, da zaradi tega ne bodo trpele odrasle duše, saj so pravljice, ki ničesar ne povedo tudi odraslim, zanič.

Planinstvo v današnjem svetu težje približamo mladim, ljubša jim je cona ugodja ob multimedijjskih napravah. Tehnične pridobitve prodirajo tudi v hribe in le zakaj ne bi uporabili njihove koristnosti pri orientaciji, napovedih in zbiranju informacij. Vseeno pa je dobro, da poznamo tudi stare preverjene načine, kot so branje zemljevidov, opazovanje vremenskega dogajanja, branje vodnikov ... – za primer, če se kaj zalomi. Mnogo takih zadreg z lahkoto rešijo tekmovalci, ki se spopadejo z gradivom tekmovanja in svoje znanje preizkusijo na regijskih in kasneje na državnem tekmovanju.

To poletje sem v tujini ostala brez navigacijske naprave in prenosa podatkov. Po dopoldnevu dežja sem se popoldne kar pod dežnikom podala do bližnjih travnikov, iznad katerih so kipele res visoke gore. Dež je ponehal, posijalo je sonce. Na travniku pa me je pričakala čudovita slika in še lepša glasba – jeklo je *seklo* mokro poletno travo. Priletni Tirolec si je pripravljalo delo za naslednje dni. Brez razmišljanja sem zvečer spakirala nahrbtnik za tridnevno turo.

Na tej turi me je pot vodila mimo koč, dostopnih tudi krajšim nogam. Med vozički, poganjavčki in oklobučenimi nahrbtniki je mrgolelo radoživega drobižka. Nisem slišala pritoževanja, otroci so rojeni raziskovalci, le možnost jim moramo ponuditi. Mimogrede so mamice na cvetlične preproge skrbno pogrinjale dekice, vlekile iz nahrbtnikov pijačo, sendviče, slaščice ... prigrizovalke ... A mnoge pogleda skorajda niso umaknile z mobilnega telefona, držečega v prosti roki. In niso bile le mlade mamice, med njimi je bila tudi kakšna babica.

Vem, da je pretirano, vendar se bojim, da bom na ulici v dežju srečala premočenega sodobnika, ki se mu je zalomilo. Nevihtni oblak nad glavo mu nima kaj povedati. Aplikacija pa, ki sporoča, kdaj je treba odpreti dežnik, ne deluje, ker je ta trenutek, recimo zaradi Putinovega pristanka, onemogočen prenos podatkov.

Sem zastarela? Seveda sem!

Skoraj bi, zaradi naglice na začetku, pozabila dodati glavno misel – prijateljica je namreč tolažbo zaključila s stavkom: "Skrbi naj te to, da te otroci tudi gledajo."

Anka Vončina

4 tema meseca

Z motornim vozilom v hribe

Marta Krejan Čokl

18 portret Elizabeth Hawley

Manca Čujež

15 tema meseca V naravo na dveh kolesih

Marko Perko

22 dolomiti *Cimon della*

Hinko Rejec

UVODNIK

"Nič hudega,
če te ne poslušajo," 1

Anka Vončina

TEMA MESECA

Z motornim vozilom v hribe 4

Marta Krejan Čokl

TEMA MESECA

Vožnja z vozili na motorni
pogon v naravnem okolju 6

Marjan Denša

TEMA MESECA

Vedno več motornih
vozil v naravi 9

Peter Zajc

TEMA MESECA

Zakaj z motorjem v naravo? 12

Pogovarjala se je Marta Krejan Čokl.

TEMA MESECA

V naravo na dveh kolesih 15

Marko Perko

PORTRET

Pogovor z Elizabeth Hawley,
himalajsko kronistko 18

Manca Čujež

PLEZALNI UTRINEK IZ DOLOMITOV

Plezanje v Tofani 21

Marija Jeglič

DOLOMITI

Cimon della Pala 22

Hinko Rejec

POTI MED KRASOM IN SOČO

Od Cerja do Griže/
Monte Grisa 26

Olga Kolenc

KOLUMNNA

Planinske zamere 30

Tone Škarja

GEODEZIJA

O meritvah zemeljskega
površja 32

Milan Naprudnik in Marjan Jenko

Z NAMI NA POT

Idrijsko-Cerkljansko
hribovje 34

Anka Vončina

HUMORESKA

Pa samo v hribe sem šel 43

Dušan Škodič

ZGODOVINA

65 let Doma na Smrekovcu 46

Peter Tomše

52 intervju Spiro Dalla Porta Xidias *Jernej Šček*

34z nami na pot Idrijsko- Cerkljansko hribovje

Anka Vončina

OPISI TUR

- HLEVIŠKA PLANINA
- HUDOURNIK
- JAVORNIK
- POREZEN

Pala

70 planinčkov kotiček Planina Dolga njiva in Plešivec

Mojca Stritar Kučuk

FOTO MINIATURA

PLANINSKI SPOMINI

Čutara, moja prijateljica 49
Peter Muck

INTERVJU

**Pogovor s Spirom
Dalla Porta Xidiasom** 52
Jernej Šček

HIMALAJSKI TREKING

**Zvezdnato nebo nad
Anapurno** 56
Renata Juko Pšenica

V RAZMISLEK

Bližnjice 60
Jana Remic

PORTRET

Užitek mi je deliti zgodbe 61
Bor Šumrada

Korak s poti ... 62
Polona Gorišek

GEO IZLET

Gradiška Tura 63
Jernej Jež

V HRIBE PO DALMATINSKO

Lastovo 64
Jasmina Peklar

PREHRANA

**S sodelovanjem
do zadovoljnega gosta** 66
Alenka Pipan

DOŽIVETJA

Golica 68
Tatjana Cvetko

POEZIJA REKE

Naravni rezervat Izliv Soče 69
Aleš Nosan

PLANINČKOV KOTIČEK

Planina Dolga njiva in Plešivec 70
Mojca Stritar Kučuk

VARSTVO NARAVE

Varovati ali preganjati? 71
Dušan Klenovšek

NOVICE IZ VERTIKALE 72

ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE 74

LITERATURA 75

PLANINSKA ORGANIZACIJA 77

TRIGLAVSKI NARODNI PARK 79

V SPOMIN 79

Vsebine vseh
Planinskih vestnikov
od leta 1895 dalje na
www.pvkazalo.si